

سن ازدواج در انتظار اصلاح

چند روز پیش جدیدترین آمار ازدواج کودکان در ایران منتشر شد...

چند روز پیش جدیدترین آمار ازدواج کودکان در ایران منتشر شد؛ آماری که نشان می‌داد 17 درصد ازدواج‌ها در کشور مربوط به دختران زیر 18 سال است که بنا بر شرایط اجتماعی و خانوادگی خود مجبورند زودتر از همسالان‌شان از دوران کودکی‌شان خداحافظی کنند و سرنوشت‌شان جور دیگری رقم بخورد. سرنوشتی که با بسیاری از معضلات زنان از جمله به دنیا آمدن کودکان بدون شناسنامه، محرومیت از تحصیل و حقوق اجتماعی و... گره خورده است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه فرهیختگان، براساس آمار در سال 95، 5 درصد ازدواج‌ها در سنین پایین‌تر از 15 سالگی صورت گرفته است.

قانون سن ازدواج کودک

براساس ماده 1041 قانون مدنی کشور سن ازدواج برای دختران 13 و برای پسران 15 سال است. البته این قانون استثنایی هم دارد، به این معنی که قانون اجازه داده دختران پایین‌تر از این سن با رضایت والدین، مصلحت طفل و اجازه دادگاه ازدواج کنند. در واقع لازم است دادگاه رشد جسمی و فکری کودک را احراز و برای او گواهی رشد صادر کند. البته تا 14 سال پیش سن ازدواج دختر 9 سال بود که این قانون با مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام به 13 سال افزایش یافت. اما موضوعی که در این میان انتقاد فعالان حقوق کودک را برانگیخته این است که دادگاه در صدور گواهی رشد به رشد جسمی توجه می‌کند و هیچ توجهی به رشد عقلی او ندارد.

مفاد کنوانسیون حقوق کودک

در این میان ایران در سال 80 به کنوانسیون حقوق کودکان سازمان ملل متحد پیوسته است که در آن عملاً افراد زیر 18 سال کودک به حساب می‌آیند و نباید ازدواج کنند. فریده غیرت، حقوقدان با اشاره به این موضوع در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید که کشور ما با وجود اینکه این کنوانسیون را پذیرفته است اما موضوع ازدواج کودکان را به‌عنوان یکی از استثنایا قرار داده به‌طوری که عملاً قانون موجود در کشور بر کنوانسیون جهانی ارجحیت دارد. به گفته او، اگرچه امضای کنوانسیون به منزله این است که ما آن را به‌عنوان قانون پذیرفته‌ایم، قوانین ما مساله بلوغ شرعی را به‌عنوان سن ازدواج پذیرفته است.

آیا قانون سن حداقل ازدواج باید اصلاح شود؟

فاطمه ذوالقدر، نماینده مجلس شورای اسلامی با تاکید بر ضرورت اصلاح قانون در این باره در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید که این ازدواج‌ها اغلب در خانواده‌های معتاد و فقیر که معمولاً در حاشیه شهرها و حاشیه کشور زندگی می‌کنند، انجام می‌شود و اغلب به شکست می‌انجامد. او با اشاره به اینکه این مساله، موضوع روز جامعه ماست و باید فکری به حال آن شود، می‌افزاید: «موضوع اصلاح قانون ازدواج کودکان باید جزء اولویت‌ها قرار گیرد، البته این کار نباید با سرو صدا و جنجال باشد؛ بلکه باید مساله بررسی شود که یکی از آنها حکمی است که شرع در رابطه با ازدواج دارد.» او می‌گوید: «سعی می‌کنم در آینده نزدیک این موضوع را در فراکسیون زنان مطرح کنم.»

زیر 18 سال نمی‌تواند تصرف در اموال داشته باشد، چطور ازدواج کند

محمدعلی پورمختار، عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی هم معتقد است تا آنجا که امکان دارد باید سعی شود قانون اصلاح شود اما چون این قانون یک بار اصلاح شده و سن شرعی بلوغ نیز در این باره مطرح است، احتمال آن کم است. به اعتقاد پورمختار، آمادگی جسمی و رسیدن به رشد عقلی از ملزومات ازدواج است و از آنجا که براساس قانون فردی که 18 سال تمام را دارد می‌تواند تصرف در اموال داشته باشد نمی‌توان ازدواج قبل از 18 سال را قبول کرد. به اعتقاد او چطور فردی که نمی‌تواند در اموال آینده و حیات خود تصرفی داشته باشد می‌تواند بر جسم تسلط یابد. بنابراین باید تناقض‌های موجود در قانون و واقعیت حل شود. به اعتقاد این نماینده مجلس، می‌توان احراز دادگاه را به زیر 18 سال رساند یا می‌توان برای اصلاح قانون حکم حکومتی گرفت که بنا بر شرایط جامعه حداقل سن ازدواج در قانون اصلاح شود.